Ihon pintasyöpä (Bowenin tauti)

Lääkärikirja Duodecim 16.12.2020

Iho- ja sukupuolitautien erikoislääkäri Anna Hannuksela-Svahn

- Bowenin taudin oireet
- Bowenin taudin toteaminen
- Bowenin taudin hoito
- Bowenin taudin ehkäisy
- Kirjallisuutta

Ihon pintasyöpä eli Bowenin tauti on ihon orvaskesikerroksen sisäinen <u>okasolusyöpä</u>, jota ei rekisteröidä syöpärekisteriin. Se on harvinainen verrattuna toiseen okasolusyövän esiasteeseen, <u>aurinkokeratoosiin</u>. Tutkimuksissa on arvioitu, että 3–5 %:ssa tapauksista Bowenin tauti muuttuu ajan mittaan okasolusyöväksi. Bowenin tauti tulee auringolle altistuneille ihoalueille.

Bowenin taudin oireet

Bowenin tauti on tarkkarajainen, punoittava, hilseilevä, helposti haavautuva ja karstainen läiskä kasvoissa, päänahassa, kaulassa tai raajoissa, harvemmin vartalolla (ks. kuvat 1 ja 2). Se muistuttaa ihottumaa (ekseemaa), mutta ei reagoi kortisonivoiteisiin tai muihin ekseemahoitoihin. Kuukausien mittaan läiskä laajentuu ja paksuntuu. Diagnoosin tekohetkellä se on läpimitaltaan tavallisesti 1–3 cm.

Kuva 1. Ihon pintasyöpä leuassa. Harvinainen ihottumaa muistuttava ihosyöpä, jota kutsutaan Bowenin taudiksi (ks. artikkeli <u>Ihon pintasyöpä (Bowenin tauti)</u>).

Suurenna ja pienennä napsauttamalla kuvaa

Kuva 2. Ihon pintasyöpä kyynärvarressa. Ihon pintasyöpä (Bowenin tauti; ks. artikkeli <u>Ihon pintasyöpä (Bowenin tauti)</u>) on tarkkarajainen, punoittava, hilseilevä läiskä iholla. Se muistuttaa ihottumaa, mutta ei reagoi tavallisiin ihottumahoitoihin.

Suurenna ja pienennä napsauttamalla kuvaa

Syöpäsolut kulkeutuvat karvatuppia pitkin syvemmälle. Kun syöpä tunkeutuu orvaskeden ja verinahan välisen tyvikalvon läpi, se on muuttunut okasolusyöväksi.

Bowenin taudin toteaminen

Bowenin tautia epäillään, jos hilseilevä läiskä kasvoissa, kaulassa, päänahassa tai raajoissa ei parane kortisonivoiteilla. Diagnoosi varmistetaan koepalan mikroskooppitutkimuksella.

Hoitoon hakeudutaan kiireettömästi lähiviikkoina.

Bowenin taudin hoito

Itsehoitokeinoja ei ole.

Haavautuneet, erittävät, paksut Bowen-läiskät poistetaan leikkaamalla. Pienet yksittäiset läiskät voidaan hoitaa nestetyppijäädytyksellä, alaraajoissa elektrodesskikaatiolla eli sähkökuorinnalla tai hiilidioksilaserilla. Suuremmat läiskät hoidetaan fotodynaamisella eli valoaktivaatiohoidolla tai imikimodivoiteella.

Bowenin taudin ehkäisy

Iho suojataan auringolta lieripäähineellä ja vaatetuksella. Keskipäivän aurinkoa on hyvä välttää.

Aurinkosuojavoidetta (suojakerroin 50) käytetään niille alueille, joita vaatteet eivät suojaa.

Silmät ja silmäluomet suojataan aurinkolaseilla.

Aiemmat kirjoittajat: Ihotautien erikoislääkäri Matti Hannuksela Artikkelin tunnus: dlk00657 (010.080) © 2022 Kustannus Oy Duodecim